

MRTVI ANĐEO

Na prstima ulazimo u njenu sobu. Sobu mrtvog anđela. Na radnom stolu pored kreveta abecednim su redom sortirane kutije lijekova, aparat za inhalaciju, vitaminske injekcije, injekcije inzulina, gaze, flasteri, rezervni kateter, injekcije protiv bolova... Veliko ogledalo prekriveno plahtom, kao u filmovima o vampirima. Krevet zauzima središnje mjesto u zamračenoj prostoriji, poput oltara u praznoj crkvi.

Police nasuprot krevetu prekrcaane su paketima pelena. Lavine pelena zagušuju cijelu prostoriju, ona na trenutak preuzima ulogu skladišta, pomoćnog prostora iza pulta ljekarne, ili laboratorija švercera opijumom zaturenog u potpalublju ribarske brodice, da bi već u idućem trenutku, kada se oči priviknu na zagasite boje uparene, usmrđene polutame, ogromna crno-bijela fotografija mladenaca, s retuširanim cvjetovima ruže u mladenkinom buketu, uramljena pozlaćenim okvirom i obješena iznad uzglavlja kreveta, preuzela inicijativu i vodstvo u tom staništu sjena i smrtnih uzdaha, bolova koji čas premošćuju put iz svjesnoga u nesvjesno, čas nestaju kao obrisani rukom, kao da nikada nisu niti provirili u sobu bolesnice.

Oboje šutimo dok je promatramo. Eto, to je to, uzdahom progovara čuvar ove rijetko posjećene tamnice, opremljene najbolnijim spravama za mučenje, šiljatim čavlama, željeznim prešama na kojima počiva tijelo mrtva anđela. Čuvar mrtva anđela njeguje bolesnicu godinama, vodeći je kroz surovi svijet svakodnevnice bolesničke sobe, stišavajući iznenadne prolete ljetnih muha, dolutala zujanja pčela, lepet noćna leptira uhvaćena u zamku svjetiljke... Na čuvarevom izbornom čelu ljeskaju se sitni grašci znoja, dok u ispijenim očima progovara strah koji ga preuzima u valovima kada njegovo tijelo, željno životnih radosti, panično alarmira uzbunu, odvlačeći ga neprimjetno od njena kreveta i bezizlazne situacije, spašavajući ga nakratko od sigurne smrti, sablje koja mu se smiješi u mraku.

Danas je trijezan i naočit, kako već zna iznenaditi u popodnevnim satima, u raskoraku između jučerašnjeg pijanstva i popodnevna buđenja, kada je tijelo još uvijek nahranjeno alkoholom, a misao se postepeno otrežnjuje.

– Ona sada spava? – pitam ga.

– Neeee. Ne može spavati od bolova. Ona nikada ne spava. Ona sve čuje.

Dok mi odgovara, zadovoljno klima glavom, napokon sretan da taj nesvakidašnji fenomen ljudske izdržljivosti, koji se nikada ne predaje, živeći faktički od zraka i vode, i koji ga tiješti već godinama, mrcvareći ga i lagano ubijajući, može podijeliti s osobom koja dolazi iz onog drugog, osunčanog, zdravog svijeta, pa makar se radilo izravno o nećaku s njezine strane, o bliskom rođaku mrtva anđela.

– Teta Gina – kažem – nije nikada radila negdje, zaslužila nekakvu mirovinu?

– Nee, nikada nije nigdje radila, osim, po kući dok je bila zdrava – odgovara čuvar mrtva anđela, dok oboje kimamo glavama, promatrajući iz određene distance bolesnicu, kao da

promatramo pokvareni automobil, spretno izdignut iznad betonske rupe u mehaničarskoj radionici.

Mrtvi se anđeo stisnuo u tijelo veličine desetogodišnjeg djeteta, nepokretan, slijep, prozirne puti kao isklesani mramor Michelangelove Piete. Bijela se kosa nestvarno spušta niz glatke obraze lica. Njegovo je lice iznimno čisto, prozirna tena kao u dječje guzice. Mrtvi anđeo pomiče prste desne ruke, to je znak da me hoće dodirnuti, pružiti mi svoj dodir.

– Ti si od moje Mici – na granici razgovijetnosti progovara mrtvi anđeo.

– Da, da, od tvoje sestrične Mici – dodaje čuvar mrtva anđela, sada već osjetno uzbuđen, ponosan na svoga maloga bolesnika.

– Ona sve čuje, sve razumije, samo treba malo sporije pričati s njom – šapuće.

– Kako vam je, da li vas što boli? – postavljam pitanje na koje ne dobivam odgovor.

– Pozdravlja vas Mici, i stric i nevjesta Malinka. Oni imaju malog unuka, Patrika, kažem. Ima dvije godine, dodajem.

Mrtvi anđeo ne komunicira više s nama, premda je njegova koščata ruka još uvijek zaglavljena u mojoj, poput zakočenih škara za rezanje živice.

– Zaspala je. Umorila se. Vidiš, ipak te je prepoznala. Zna ona sve, nije luda. Sve ona pamti – klima glavom čuvar mrtva anđela.

Zatvorivši vrata bolesničke sobe, čuvar mrtva anđela sporo provlači ruke kroz kosu, trlja upaljene oči, kao finomehaničar nakon duga buljenja u rasklimani sat. Uzdiše i izdiše, iznova rasteže ramena. Onda pomiče glavu u stranu, braneći se od nevidljivih priviđenja koja ga prate upornošću vinskih mušica, oslobađajući se nametnutog pritiska, podmuklog napada, teatralnim pokretom koji ga unaprijed opravdava. Lice mu u konačnici prekriva umoran, ali opušten izraz.

– Iii? – namiguje zavjerenički – hoćemo na jedno „pićence“, samo tu dole do kolodvora?

– Može – kažem – još nisam doručkovao, ali jedno malo pivo dobro bi mi leglo.

U KUĆI ŽENINIH RODITELJA

Ako ikada budem ugledao nadnaravno biće, vjerovao sam, biti će to anđeo raširenih krila. Tako sam oduvijek razmišljao, vezano uz nadnaravno i metafizičko. Anđeo je bio taj koji je predstavljao onostrano, anđeo i sunčeve zrake iza njega, blago se raspršujući prema mom očaranom licu.

Ali ono što je u kući ženinih roditelja ustuknulo uslijed moga iznenadna, noćna buđenja, nije slutilo na dobro. Odmaknuvši se od ženina uzglavlja dugo se skanjivalo, zgrbljeno, prekriveno ogromnim kopcima poput kapuljače, ulovljeno u raboti koja je trebala proći neopaženo. Drhtureći kao prut, stežući čvrsto ženinu ruku, zamislio sam istog trenutka ogromno stakleno zvono, ogromnu auru koja nas štiti od sila zla. To me na trenutak umirilo.

I dok sam, kao skamenjen, i dalje promatrao utvaru podalje uzglavlja moje usnule drage, u susjednoj sobi kovitlao se pun mjesec, majka moje žene budila se, otvarala i zatvarala vrata, u vrtlogu nesаницe i delirija lijekova koji su je u naletima obuzdavali, da bi je opet iznova prepuštali crnim mislima koje su zagospodarile cijelom kućom, pritišćući, istovremeno,

užarene vjeđe oca moje žene koji se poput nasukane bijele psine na uskom kuhinjskom kauču borio za goli život, preznojavajući se i gušeći u podmuklim snovima.

Glomazna peć na drva palila se nekoliko dana unaprijed, prije našega dolaska, da izvuče vlagu iz pljesnivih zidova. Ugrijana peć, čista posteljina i izriban pod, bili su preduvjet trodnevnom boravku u maloj, naherenoj daščari, omotanoj zelenim pokrovom mahovine poput starog panja usred šume. Sada je kuća vonjala zadahom pljesni i ustajala dima koji se izvlačio ispod stare peći, šireći se sablasnim prostorom, osvajajući sve zakutke fantomska doma, prožimajući nas osjećajima tjeskobe i užasa.

Moje blijedo, neoskvrnuto biće, bačeno u taj bazen prepun krvi i iznutrica, prostranu grobnicu čiji su se gabariti, dolaskom noći, sužavali, bljujući tjeskobu i nelagodu, drhturilo je, skamenjeno ispod mekanih perina kreveta, zureći u sablasne konture spavaće sobe.

Osjećao sam da smo i dalje okruženi avetinjskim sjenama, gladnim utvarama koje nas promatraju, čija je jedina namjera da se poput uši i najgorih nametnika nastane u naše misli, premda je moja žena, bunovna i nervozna, razbuđena naglim stiskom moje ruke, bila uvjerenja da nema nikoga u sobi. Još je samo moja razdanjena svijest stajala između njih i naših tijela, osjećao sam.

Jutro je očistilo sve zakutke i bore na našim licima. Snijeg je još uvijek bio svjež, neiskaljlan. Poput svinja u koritu, slasno smo žvakali bečku salamu, premazanu debelim slojem masne skute, buljeći, kroz, injem okićen, prozor, u zimsku idilu. Roditelji moje žene trpali su šarene tablete u razjapljena usta. Dvorište je oživjelo zvukovima domaćih životinja. Radio je donosio najnovije vijesti. Naše su se ispaćene duše iznova oporavljale, tonući u rutinu dana, omamljene lokalnim identitetom i životnim postulatima u kojima više nije bilo sila zla i njihovih doušnika ugodno smještenih u naše crvljive glave koje su se, ne shvaćajući ništa, smijale između dva slasna zalogaja. Sa svitanjem, prestajali smo biti žrtve vlastitih strahova, sve je opet pravolinijski bilo jasno i objašnjivo, dohvatljivo i srcu milo. Život je tekao dalje, do nove bunovne noći, do poznatog osjećaja da je netko pored nas, i da nas promatra.